

TUNTRÉET

ORGAN FOR STUDENTSAMFUNNET I ÅS

Årgang 80

NR. 03 \ 20 . 03 2025

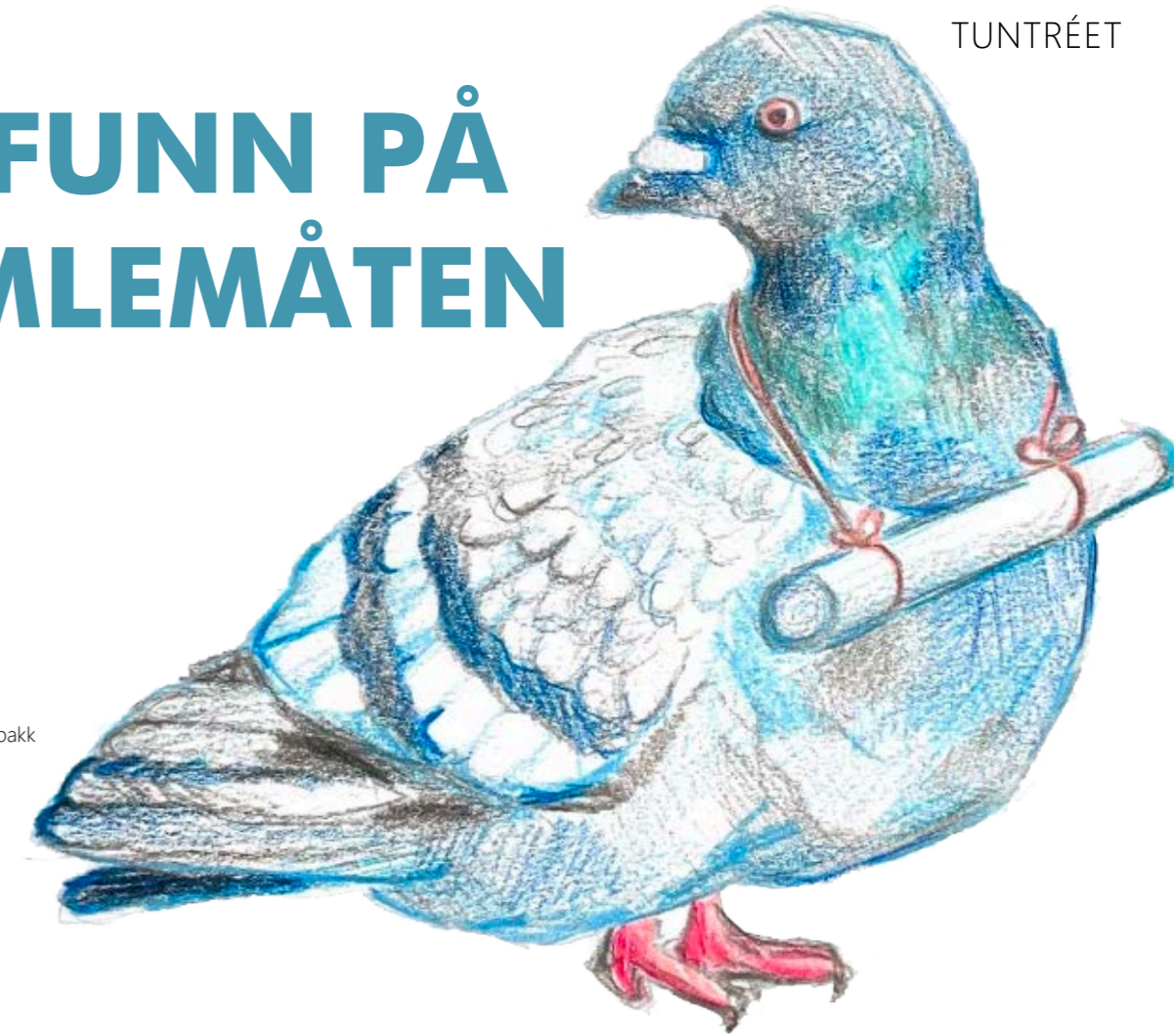

13 METTE EGGEN

7 ENSOMHET

30 TO BRUNE MED BEN

PÅFUNN PÅ GAMLEMÅTEN

Trygve Bø Kongsbakk
Journalist

Eirik Vistnes
Journalist

Anna Bjørke
Illustratør

Tradisjonell økologisk kunnskap:

Å lære med hodet, hendene og hjertet

Som studenter blir vi eksperter på å studere – vi skriver essays, vi pugger teorier, og vi bruker flere år på å fylle hjernene våre med kunnskap. Men hvor ofte stopper vi opp for å reflektere på hva denne kunnskapen betyr for våre egne liv? På NMBU er vi studenter for miljø- og biovitenskap, men hva betyr dette egentlig for vårt personlige forhold med selve livet? Til slutt er det vår egen forståelse og forbindelse til livet som vil forme vår innflytelse på verden og det går utover hva vi leser i bøker og på nettet. Det handler om evnen vår til å interagere med plantene, dyra, soppene og selve jorda på en meningsfylt måte.

Det student-drevne emnet Tradisjonell økologisk kunnskap tilbyr et sted der vi studenter kan utforske vårt personlige forhold til den levne verden og den dypere betydningen av studiene våre. Faget tilbyr en annen måte å lære på som engasjerer hodet, hendene og hjertet og introduserer kunnskapssystemer som er dypt forankret og arvet gjennom generasjoner. Tradisjonell økologisk kunnskap handler om hvordan vi lever og interagerer med økosystemer på

tvers av kulturer og tid. Faget åpner for en ny måte å se på økosystemer, ikke bare når det kommer til artsmengde eller klassifisering, men også betydningen deres for menneskets liv.

I dette faget går læringen videre fra klasserommet. Vi vil dra på ekskursjoner for å sanke ville planter, sove utendørs under stjernene og snakke med samiske lærde som deler om deres eget forhold til jorda. Vi skal lære om vikingenes tradisjonelle bruk av planter, praktisere metoder for å forstå tradisjonell økologisk kunnskap og mye mer. Vi vil reflektere på meningen av å leve sammen i denne verdenen gjennom disse opplevelsene. Dette emnet inviterer deg til å lære om hva DU interesserer deg for, hva er mest relevant for din egen læring? I stedet for en eksamen så får du selv velge hvordan du vil vise hva du har lært.

Vi inviterer deg til å bli med oss på denne unike læringsopplevelsen i juniblokk 2025. Registrer deg gjennom StudentWeb før 1. april for å sikre deg en plass.

QR-KODE TIL
EMNEBESKRIVELSE

PÅ-gjengen forteller om en middag de arrangerte med 30 gjester. Som arrangører var de de eneste som visste hvem som kom, og det ble en stor suksess. Slik de skildrer det, kan det nesten høres ut som en nyreligiøs opplevelse. De forteller om en åpenhet og tilstedeværelse ulikt alt annet de hadde opplevd tidligere.

FOMO?

Tuntréet spør dem hvordan det er å ikke være oppdatert på alt hele tiden. “Hvis man får høre om noe i ettertid, så føles det ikke så stort. Jeg tar det ikke så tungt”, svarer Frances. Hun har slettet både Facebook og Instagram, men sier at hun ikke savner det. “Det er deilig å være uten”.

Hvis man ser på marsutgaven, blir det raskt tydelig at gjengen ikke trenger å frykte å havne på utsiden med det første. De er i sentrum av et voksende økosystem av sammenkomster. I februar var det to Funnet PÅ-aktiviteter, i mars er det ti. På sikt ønsker de at disse skal ta enda større plass i kalenderen.

En voksende motstandsbevegelse

Det viser seg at gjengen ikke er helt avholds fra sosiale medier. Det varierer fra å ha slettet dem helt, til å ha slettet appene, til å ha dem fortsatt. PÅ er altså ingen anti-teknologisk kult, hvis noen skulle bli fristet til å tro det. De er dog tydelige på at de finner grunner til å yte motstand mot måten sosiale medier virker på oss. De skriver i marsutgaven om oppmerksomhet, konsentrasjonsspenn og tid som forsvinner, og om å bli “mer distraherert enn inspirert”. De ønsker seg i stedet “mer motstand, tidkrevende kultur og genuine samtaler”. PÅ er et forsøk på å starte en slik motkultur.

De innrømmer at det føles voldsomt å ta opp kampen. Tuntréet spør om det har noe å si om vi slutter med Facebook. Ella svarer at man i første omgang kanskje gjør det mest for seg selv. De ser ikke for seg at det har noe å si for de store tek-selskapene, men opplever samtidig at de er del av en voksende motstandsbevegelse. De drar inn likheten med klimakampen. Det er lett å føle seg maktesløs, men arbeidet med PÅ har gjort det tydeligere for dem at det er mulig å utgjøre en forskjell og at det er mye lettere hvis man gjør det sammen.

PÅ jobber med å få opprettet en nettside, men enn så lenge er det bare det fysiske formatet som gjelder. De inviterer alle til å ta del i det som foregår og til å sende inn tips og egne påfunn til paa.kalender@gmail.com. Neste utgave lanseres i Sofienberg kirke 30. mars klokken 13. Utgavene kan man ellers finne på utvalgte steder i Oslo, deriblant på Vega Scene og i resepsjonene til AHO og KHiO.

Andre alternativer til Facebook

Det finnes et mangfold av sosiale nettverk som ikke ligger under de store tek-selskapene. Her er et knippe som kanskje er verdt å sjekke ut:

Hudd: Norsk plattform som markedsfører seg som et alternativ til Facebook, fri for algoritmer og reklame. Krever Vipps for å opprette bruker på plattformer, og spør etter navn, adresse, fødselsdag, epost og telefonnummer – lagrer ellers ingen annen data om brukerne sine. Forretningsmodellen går ut på at noen brukere betaler for tilgang til ekstrafunksjoner – appen er ellers gratis. Foreløpig få brukere på plattformen, men har store ambisjoner om å vokse.

Bluesky: Desentralisert plattform grunnlagt (men ikke lenger eid) av Twitter-gründers Jack Dorsey. Likner mye på gamle Twitter, før Musks oppkjøp og omdøping av plattformen. Det er registrert som en “benefit corporation” i USA, noe som betyr at målet med selskapet er allmennyttige formål heller enn størst mulig profitt, men er ikke et ideelt selskap. Forretningsmodellen er ikke klar ennå, og mediet lever foreløpig utelukkende på penger fra investorer – på sikt er planen å igangsette en valgfri “premium”-funksjon, og nåværende leder i selskapet har uttrykt motvilje mot reklamer på plattformen. Har opplevd stort vekst den siste tida. Finnes ikke på norsk.

Discord: Plattform populær i flere gamingmiljø, men er i mindre grad også brukt til andre formål. Består av flere chatkanaler, og er i utgangspunktet gratis, men åpner opp for at brukerne kan bruke penger på ulike ekstrafunksjoner.

Telegram: Personvernsorientert plattform som kan minne en del om Messenger. Appen har ende-til-ende-kryptering, dvs. at bare sender og mottaker har tilgang til meldinger sendt seg imellom. Har en kanalfunksjon hvor organisasjoner, foreninger, privatpersoner o.l. kan dele informasjon med abonnenter, litt liknende en Facebook-side. Forretningsmodellen bygger på reklame og salg av ekstrafunksjoner. Finnes ikke på norsk. Vel å merke: Stortinget har besluttet at appen skal bort fra tjenestetelefoner og andre enheter tilknyttede stortingets systemer grunnet appen sin russiske opprinnelse.

Signal: Overlapper en del med Telegram, i at det også er en Messenger-liknende personvernsorientert plattform med ende-til-ende-kryptering. Skiller seg fra sin østlige motpart i at den driftes av en ideell organisasjon – driftskostnadene blir dekket av donasjoner organisasjonen mottar. Meredith Whittaker, kjent for sin kritikk av “big tech” og aktivisme for etisk utvikling og bruk av KI, har vært organisasjonens president siden 2022.

Mastodon: Desentralisert plattform bestående av flere uavhengige, samfunnsdrevne servere. Likner en del på Twitter/X. Det finnes ingen øvre moderasjonsmakt, hver server bestemmer selv hva som er tillatt og ikke hos dem. Kan være vanskelig å sette seg inn i, gitt hvor fundamentalt annerledes oppbyggingen er andre mer vante sosiale nettverk. Eies av en ideell stiftelse, og driftes gjennom såkalt folkefinansiering, som er som et spleiselag bestående av flere tusen frivillige givere.

